

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 207.

V Ljubljani, v torek 13. septembra 1887.

Letnik XV.

Shod nemških katolikov v Treviru.

(Dalje.)

Govor dr. Hitz-a je pač vreden, da iz njega posnamemo glavne misli:

Socijalno vprašanje je prvo vprašanje sedanjega časa; najbolj pereče pa je delavsko vprašanje. To preti vladarskim prestolom, razširja vstajo in boj v delavnici in tovarni, sovraštvo in obup v kočah revežev, strah v palačah bogatinov. Ti glasovi odmevajo z govorniških odrov in iz časnikov. Novi nazori se rodé, zbirajo se nove stranke. Kaj bo iz tega? Zmaga li pravičnost in ljubezen, ali prinese pogin, obup in častiželjnost? Število revolucionarjev se množi. Kaj bo iz sedanje mladine? Ali nas more braniti armada?

Poznam resne in modre može, ki trdijo, da gotovo pride socijalni polom. Jaz pa mislim, da ne smemo izgubiti veselja do življenja in dela, ker še živi verski duh med narodom. Kdor pa je stopil pod zastavo socijalnih demokratov, ta se čuti tujca v puščavi nevere. Taka sreča so po naravi krščanska in so pristopna krščanskim idejam. Zlo pa je prišlo od zgoraj. Če so delavci neverni in se bratijo s socijalnimi demokrati — kdo pa je zasejal nevero med nižjimi vrstami? To je bila „nemška učnost“; bilo je tako zvano „omikano meščanstvo“.

Kdo je najprvo rušil družinske vezi in zakon ponižal do navadne pogodbe? Kdo jemlje starišem pravice pri vzgoji njihovih otrok? Gotovo, država sme siliti stariše, da izvršujejo svoje dolžnosti; vendar pa ne sme siliti otrok v take šole, ki se ne strinjajo z vestjo starišev.

Kdo je najprvo razširil ideje „prostosti“ in „enakosti“, s katerimi sedaj socijalni demokrati kličejo množice na boj? „Liberalno“ meščanstvo je najprvo gojilo in razširjalo take ideje. Kdo je pobijal pravice prestolov? Kdo se je veselil, ko so oropali najstarejši prestol v Evropi, sv. stol v Rimu? Kdo je „na korist“ človeštvu pograbil premoženje samostanov in cerkvá? Je li to premoženje manj

sveto, kakor premoženje naših tovarnarjev in akcijskih družb?

Kdo se je odpovedal ljubezni do bližnjega, naši delavci ali gospodarji in postavodajalci v dóbi manšterstva? Je li delo manj sveto, kakor premoženje? Se bomo li čudili, da so se delavci zbrali, da branijo svoje pravice, katerih ne poznajo postave? Kdo je delavce potisnil v „boj za obstanek“? V boji pa raste sovraštvo, otrpne čut pravice in množé se zločinstva.

Zlo pride od zgoraj; od zgoraj mora priti zdravilo. Marsikteri oče strada in dela, da preživi svojo družino. Koliko pa je delodajalcev, ki mislijo na to, kako bi delavcu olajšali skrb in mu pomagali v nesreči? Marsiktera mati se trudi od jutra do mraka, da z malimi dohodki preskrbi svoje otroke in jih pošilja v šolo. Koliko pa je delodajalcev, ki jim hočejo s koristnimi napravami, delavskimi stanovanji, otroškimi vrtovi itd. olajšati življenje?

Večkrat mora mati sama iskati zaslužka v tovarni; zato pa ji ne darujejo nobene ure. Industrija ne vpraša, ali dojenec v zibelki kliče po materi, ali dobi mož opoludne in zvečer pripravljeno jed. Stroji tekó, kapital se mora obrestovati, industrija plačuje določeno plačilo, s tem je izvršena dolžnost.

Brezsrčni so stroji, brezsrčna je industrija. Že otrok mora jim služiti v sprijenem zraku. Res je še mnogo hčera in sinov, ki tudi v tovarni obvarujejo nrvnost in vero, skrbé in se trudijo, da starišem z otroško ljubeznijo razvedré večer življenja. Toda koliko je tacih? Le prehitro poslušaj mladina zapeljivosti glas, in stariši spoznajo, da morajo molčati. Pa kaj so mar industriji skrb in solze očeta in matere? Dolžnosti vzgójé ne pozná, nrvnost je domača zadeva, veljava starišev ji je neznana. — In taki sinovi in hčere, ki ne poznajo rednega družinskega življenja, naj bodo očetje in matere prihodnjega rodú! Z dolgovi in lahkomisljenostjo sklene se zakon; žena ne zná gospodinjiti, štediti se niso učili — morajo biti nesrečni zakoni. Toda industrija se ne vpraša, kakošna narod čaka prihodnost.

(Dalje prih.)

Einspielerjeva slavnost.

(Dalje)

105. Radgona. Radujem se presrečno redki Tvoji zlati maši, proseč Boga, da Ti dá gledati zrele plode Tvojega truda za život in blagor roda slovenskega! Živeli slavljena častilci!

Jarnej Francel Varaždinski.

106. Ribnica. Sodražica vzornemu svečeniku, blagosršenemu očetu, nevstrašljivemu prvoboritelju na skrajnem braniku Slovenstva gromoglasni Živio!

Voglar, župnik, Berce, kapelan, Drobnič, župnik, Pakiz, dež. poslanec, Mrače, jurist, Šega, trgovec, Oražem posestnik.

107. Rogatec. Diki koroškega svečeništva, vzornemu zlatomašniku, boritelju narodovih svetinj slava!

Slatinsko katol. polit. društvo. Dekort, predsednik.

108. Senožeče. Senožeče Tebi, skala, na kojoj se gradi blagonosna bodočnost korotanskim Slovencem, večna slava!

Zelen.

109. Sevnica. Nevtrujenemu delavcu v vinogradu Gospodovem, očetu koroških Slovencev, vodji celega slovenskega naroda kličejo storero: Živio!

Sevniški Slovenci.

110. Sinj. Bog poživi še mnoga leta srčnega rodoljuba, vrlega Slovenca.

Dr. Hrašovec.

111. Sovodenj (Gmünd). Prisrčna vošila za zlato mašo!

Dom. Thalhammer.

112. Smlednik-Medvode. Prečastnega zlatomašnika, velezaslužnega starosta slovenskih voditeljev naj ohrani Bog še mnogo let!

Novak, župnik Smeški, Šušteršič, kapelan, Burgar, župan.

113. Scheles. Narod Vaš in naš (češki) se objemata z bratovsko ljubeznijo; skupno jima je nositi žalost in radost, zato se z gorkim sočutjem vdeležujem tudi jaz v duhu Vaše slavnosti, proseč Boga, da Vas še dolgo ohrani v blagor bratskega nam

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

(Dalje.)

Predragi, premili prijatelj!

Ta določila je znanstveno vtemeljil in razjasnil eden najbolj učenih mož, ki so kdaj živeli, papež Benedikt XIV. Da, imamo tudi pač svetnikov, imamo čudežev, toda naši svetniki, naši čudeži ne bojé se javnosti, ne bojé se kritike. Ktero je največe, najobširniše kritično delo, s kojim se more ponášati učeni svet? „Acta Sanctorum“, tako zvanih Bollandistov, velikansko podjetje, na katerem delujejo že nad dvesto let najbolj sloveči kritiki in zgodovino-pisci, ki obsega dandanes nič manj kakor 62 nezmernih folijantov; nedavno je izšlo v novi izdaji ter stane 3000 lir. Tu poskusi svojo bistroumnost, smešivec katoliških čudežev!

Toda Bogu je dopadlo katoliški čudež še posebno v našem veku poveljati. V našem veku, pravim, ki se toliko ponáša s svojo nevero ter odklikuje po sovraštvo do katoliške cerkve in vsega čez-

naravnega. Prevzetni, nad vse božje povzdigajoči se razum hotel je Bog ponižati, a ob enem po svoji neskončni milosti dati neverškemu racionalizmu priložnost, da se strezne ter prizná čeznaravnost katoliške cerkve. Lahko trdimo, da še nikdar se ni vprašanje o čudeži ter o naravnih in čeznaravnih močeh tako načelno razpravljalo, kakor v našem veku.

Znan je vsako leto ponavljajoči se čudež sv. Januarija v Napolji. Čudež ta vrši se v največem mestu italijanskem, ki je sedež najbolj obiskovanega vseučilišča v Italiji; vrši se o belem dnevu v največi cerkvi tega mesta, vpricho neštevilne množice, vpricho učenih, znanstveno omikanih gospodov, ki navadno navlašé zarad tega pridejo v Napolj s celega sveta, in sicer večkrat edino s tem namenom, da bi čudežni dogodek preiskovali, ter, ako mogoče, dokazali naravo njegovo ali pa razkrili zvijačo katoliških duhovnov. Nisem sicer mislil govoriti o tem čudeži; toda ker sem leta 1883 sam priložnost imel v Napolji ta čudež natančniše si ogledati, mi je tudi tu skoro nemogoče popolnoma molčati. Odpusti toraj prijatelj, da Ti iz Lurda opisujem, kar sem v Napolji videl. Saj veš, da samotar je dolgočasen.

Sv. Januarij, kakor veš, škof Beneventski in

mučenik, je v začetku četrtega stoletja za sv. vero trpel. Neka matrona vjela je dve steklenici preceno njegove krvi, ki se do današnjega dne hranite v Napolji v gori omenjeni cerkvi, ki je zdaj stolnica Napolitanskega nadškofa in kardinala. V godov dan sv. Januarija se toraj slovesno in v navzočnosti več prič odpre zakladnica cerkvena ter odklene skrinja, ki hrani sveto kri. Potem steklenici, vloženi v dragocen ostenzorij, prenesó k altarcu sv. Januarija; tu drži v to odmenjeni slovesno opravljeni duhoven dragoceni zaklad visoko v rokah, da ga je mogoče vsem pričujočim videti. Nasproti sv. krvi, nekaj čevljev oddaljena, vidi se glava sv. mučenika, shranjena v dragocen okov.

Bilo je toraj 19. septembra omenjenega leta. Okoli 8. ure pridem tudi jaz v velikansko svetišče, ki je pa že popolnoma natlačeno bilo s pobožnim ljudstvom. Le kot tujcu mi je bilo mogoče preriti se do glavnega altarcu, kjer sem tudi kmalu puščen bil v presbiterij; tu sem z nekterimi družimi gospodi, večinoma posvetnimi, ktere je vsakdo prav lahko spoznal za tujce, stal prav tik duhovnika držéčega ostenzorij s steklenicama. Kmalu smo se z lastnimi očmi prepričali, da je kri popolnoma trda.

naroda! Takih bojevnikov je nam potreba! Vaše geslo je tudi naše: Vse za vero, dom, cesarja! Slava a mnogaja leta!

Leopold Lissky, grof z Lazanskih.

114. Škofja loka. Slava častitljivemu jubilanu! Srčen pozdrav vsem njegovim častilecem in gostom
Sušnik, župan.

115. Škofja loka. Starosti koroških Slovencev na dan zlate maše kliče: Vsemogočni usliši Tvoje prošnje za zatirani narod!
Čitalnica v Škofjiloki.

116. Škofja loka. Bog hrani zlatomašnika, narodovega boritelja v prosep koroških Slovencev še mnoga leta! Slava mu!
Škofjeloški bogoslovci: Pokoren, Košir, Bogataj, Fik, Logar.

117. Št. Jernej.

V Svečah te rodila
Je Slovenka mila
Da Slovencem si svetilo
Dolgo bodi nam vodilo!

Volčič.

118. Št. Peter. K slavnosti petdesetletnice Vašega maševanja kliče: Bog Vas živi še mnogo let v korist koroških Slovencev!

Dva rodoljuba.

119. Špital. Srčna vošila za zlato mašo pošilja nekdanji učence

Leitner.

120. Špital. Velezaslužnemu monsignoru zlatomašniku, prvoboritelju, voditelju naroda, učitelju verozakona in slovenščine, ustanovitelju Mohorjeve družbe, pisatelju, vredniku „Mira“, starosti korotanskih Slovencev, človekoljubu vslikne službeno zadržan, v duhu prisoten izpod sneženih planin: Živio mnoga leta! Živeli častileci!

Oče Hrašovec.

121. Šoštanj. Diki doma in človekoljubja, nevstrašljivemu boritelju in buditelju domovine, starosti slovenskega Korotana, prečastitemu gospodu Andreju Einspielerju k današnjemu dnevu v prid, čast in ponos majke Slovenije mzogaja leta!

Saleška čitalnica.

122. Št. Pavel v Savinjski dolini. Za vero in domovino na grobovih Slovenstva neomahljivemu prvoboritelju, zlatomašniku, profesorju, poslancu, pisatelju Andreju Einspielerju: Hvala in slava!

Slovinci pri sv. Pavlu v Savinjski dolini.

123. Tolmin. Voditelju koroških Slovencev, vrlemu rodoljubu in velezaslužnemu pisatelju Andr. Einspielerju slava!

Kragelj, dekan.

124. Toplice na Dolenjskem. Dosti je let in dosti trpljenja — truda preveč in dosti zaslug — Einspielerju hvaležen je ves slovanski jug!

Kupljen, notar, Golob, trgovec, Kalinger, učitelj, Jan. Dolinar, župnik, P. Gregor, kapucin, Jan. Babnik, župnik, Novak, kapelan, Česenj, kapelan, Rozman, župnik.

(Dalje prih.)

Med molitvijo in petjem navzočih vernikov in duhovnov čakali smo okoli dve uri. Kar naenkrat — zgodilo se je v enem trenutku — začne kri se gibati in peniti, kakor bi bila živa in ravnokar prelita.

Vpraša se toraj, od kod ta učinek? Morda od gorkote? Nikakor ne, ker kakor je že dokazano, zrak v cerkvi ni nikoli tako gorek, da bi se vsled tega kri mogla raztajati; marveč večkrat se celó zgodi, da čim manjša je vročina, tem preje kri teče, a čim večja je, tem dalje se mora čakati; tako je dokazal Nik. Fergola, slavni matematik, ud kraljeve akademije Napolitanske. Tudi ne more vretje krvi priti od rok duhovnika, ki drži steklenico; ker ti-le ste vloženi v ostenzorij, čegar držalo je v rokah duhovnikovih, tako, da se od teh nikako ne more toplota prevesti do steklenice in krvi. Toda ali niso morda ktere magnetične ali električne moči skrivno napejlane do steklenice, ki provzročijo vretje krvi? Ne vem sicer, ali so sploh moči, ki bi mogle kaj takega učiniti; toda tu niso bile uporabljene. Dotični duhovnik je bil namreč od vseh strani obdan od odličnega objaja, katerih več pride navlašč za to, da vse natančno preiskujejo. A vsakdo se je prav lahko prepričal, da ni nič kaj takega; roke duhovnikove

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. septembra.

Notranje dežele.

Naučno ministerstvo neki kar hrepeni po priložnostih, kjer bi moglo izdati zopet kako — novo naredbo. Praškim šolam ukazal je pl. Gautsch, da ravnateljstva ne smejo povpraševati pri sprejemu učencev po njihovi narodnosti. Kaj je nameraval pač naučni minister s tem družega, kakor da pospešuje ponemčevanje slovanskih otrok! Radi tega pa je odredilo Praško mestno zastopstvo, da morajo ravnateljstva vzlic ministri naredbi določiti v vsprejemnem zapisniku, kateri narodnosti pripadajo dotični učenci. — Češkim starišem, ki so vpisali svoje otroke v nemške šole, razposlalo je češko šolsko društvo brošure, ki naj jih poučé, v koliko škoda je v materijalnem in moralnem oziru njihovim slovanskim otrokom, ako zanemarjajo po nemških šolah svojo materinščino. Takih brošur trebajo žalibog tudi marsikteri slovenski stariši.

Dr. Riegerjevo češko glasilo „Hlas naroda“, piše o volitvi v Praškem Starem mestu: „Staromestna volitev ni pravcata zguba konservativne narodne stranke, marveč le odločen, brezoziren protest proti postopanju naučnega ministra. Celó glasilo Mladočehov priznava, da bi ne bili nikdar zmagali, ko bi ne bil Gautsch izdal one zloglasne naredbe. Češki narod ni zaslužil, da ravná Taaffejevo ministerstvo tako ž njim, pouči pa naj se Taaffe iz volitve minuli petek, da kdor veter seje, vihar žanje.“

Carinska konferenca končala je brzkone že svoje delovanje v treh sejah, koje zadnja bila je v nedeljo. Pri prvi seji posvetovali so se o tem, kaj naj zahteva Avstro-ogerska za-se pri italijanski pogodbi. Pri drugi seji obravnavalo se je, kaj naj se dovoli Italiji. Točka dnevnega reda bila je tudi razprava o ribarstvu v Jadranskem morju. Najvažnejše posvetovanje bilo je v nedeljo, kako naj postopa Avstrija proti Italiji gledé špirta, sladkorja in piva. — Ko bodo instrukcije dognane, predložila jih bo konferenca obema vladama, da jih potrdite.

Vnanje države.

Srbski kralj podpisal je ukaz, ki po predlogu vojnega ministra Gruiča zaukazuje večje vojaške vaje, sklicuje rezervnike vseh vrst in ono moštvo, ki mora po eden ali pet mesecev služiti. Vojaške vaje trajale bodo do 27. septembra. — Komaj se je nekoliko oddahnila družba, ki ima v najemu samoprodajo duhana, od zadnjega vdarca, ko jej je finančni minister naložil plačilo poldrugega milijona dinarjev za zastale carinske pristojbine, zadela jo je že druga nezgoda: minister zapovedal je, da morajo izstopiti tekom petih dni vsi srbsčine nezmožni uradniki, ki občujejo s strankami. Toda tudi sedaj ni mirovala nesreča; preiskava pokazala je, da duhan v zalogi družbe ne zadostuje zahtevam pogodbe glede dobrote, in sežgali so ga po ukazu ministrom več milijonov klgr. Mnenje je splošno, da bo družba brž ko ne prišla na kant. Radikalni listi vesele se tega, češ, proč z židovi, ki s svojo nesramno predrznostjo tirajo narod v naročje na Srbskem do sedaj neznanega antisemitizma. — Jako skrivnosten je napad na Radosavljevića, vodjo radikalne stranke. Radosavljević šel je iz Belegrada na svoje posestvo, ki leži pol ure od mesta pri vasi Višnica. Sredi pota skočil je naenkrat neznan mož izza grma ter vstrelil vanj s samokresom. Lopov je slabo meril, stekel pa je za bežečim Radosavljevićem, ki je bil brez orožja, ter ga s handžarom težko ranil na hrbtu in ledjah, potem pa je zginil. Policija pričela je hitro zasledovati hudodelnika, pa brez vspeha. Obče se misli, da je bil ta napad iz maščevanja, brž ko ne tudi iz političnih nagibov. V Zemlinu in Belemgradu je vedno več bolgarskih izseljencev z ruskimi potnimi

so bile popolnoma proste. Bilo ni najmanjšega sledú o katerikoli fizičnem prevodu ali bateriji.

Toda še špiritistu moramo odgovoriti. Niso li morda vsega tega učinili duhovi? Nikakor ne, ker v našem slučaju ni nikdo duhov v pomoč klical, niti se ž njimi pogajal, kakor delajo špiritisti, ako hoté kaj doseči. Pač pa kliče in moli se k Bogu in sv. Januvariju, da se zgodi čudež. In kakor v obče, tako tudi tukaj, cerkev nima s skrivnimi duhovi ničesa opraviti. Sicer pa se vzame sv. kri iz zakladnice pred pričami, tako da še časa ni, ne priložnosti katerikoli slepariji. Slednjič ne moremo omenjenega učinka pripisovati glavi sv. Januvarija; ker ta je gola kost; tudi se glava steklenice še ne dotakne, ampak v nekaki daljini nasproti drži.

Kaj ostane toraj družega, kakor priznati čeznaravne moči, ki učinijo pravi čudež? In res, ta dogodek pretrese duha in srce, človek živo čuti božanstvo navzoče, in neka skrivna moč vrže ga na kolena, da moli vsemogočnega Boga, ki premore še kaj več, kakor moderna fizika in kemija. In res, vpričo tega čudeža so se že marsikteremu nčenjaku oči odprle, da se je povrnil v naročje katoliški cerkvi.

(Konec prih.)

listi. Večinoma so to bivši bolgarski častniki. Policija pazi strogo nanje.

Caharija Stojanov, predsednik osrednjega odbora **bolgarske** narodne lige „Bulgaria sa sebe si“, razposlal je dne 10. t. m. volilne okrožnice podružnicam. Znamenite so te okrožnice zaradi velike zmernosti, s katero so pisane. Svoje člane opominja, naj volijo v sobranje ne gledé na prejšnja strankarstva odločne in skušene može. „Evropa zre na nas“, pravi okrožnica, „tedaj volimo pod geslom: Bulgaria sa sebe si — možé, ki bodo v zvezi s knezom zmožni, da zmagonosno in slavno končajo pričeto delo.“ — Knez je ošaben mož in misli je začetkom, da se bo vzdržal na prestolu brez narodove ljubezni, brez popularnosti pri bolgarskem narodu, ki je po njegovem kakor sploh po mnenji obolih Nemcev kot Slovan nižja vrsta ljudi. Sedaj se je pa menda premislil, kajti obiskal bo več mest po dokončanih volitvah, da popravi vsaj nekoliko to, kar je zakrivil s svojo odurnostjo. — Dne 11. t. m. izšli so po preklicanem obsednem stanju prvi pot opozicijski listi. Karavelova glasilo „Trn. Konst.“ napada ostro kneza. Volitve njegove ne priznava, ker je ni Turčija potrdila in ker se je izvršila proti volji velesil in proti bolgarski ustavi. List ga imenuje vedno le „princa“ Ferdinanda ter strastno kara vlado. Preti jej, da bo narod kmalu hotel imeti zadoščenja od nje, ker ravná proti njegovi volji. Svoje pristaše spodbuja „Trn. Konst.“, da se bojujejo zoper vlado pri volitvah, ter končá z besedami: „Proč z junaki, ki se bojujejo s palicami! Proč z uzurpatorji pravice in narodne volje.“ Drug nasproten list je „Narodna Volja“, glasilo Radoslavoveev. Tudi ta napada vlado, priznava pa knezu spodbujajoč svoje pristaše, naj spoštujejo njegovo osebo. — Nemški zastopnik dobil je povelje, naj kakor hitro mogoče odpotuje. — „Svoboda“ trdi, da so dobili Cankoveci od Rusije 150.000 gold., da bodo toliko lažje delovali pri volitvah zoper vlado. V obče se misli, da bodete stranki Cankova in Karavelova s tem ruskim denarjem skupno postopali v volilnem boju.

K petindvajsetletnici Bismarkovega ministerstva pripravlja **nemško** državno ministerstvo posebne ovacije. Kancelar odpotoval bo za nekaj dni v Friedrichsruhe, kjer se bo sešel z avstrijskim ministrom Kalnoky-jem. Listi pripovedujejo, da bo posvetovanje teh dveh političnih velikánov dolgo časa trajalo, ker si imata veliko povedati. To je prav lepo, če bo le ta skrivnostna konferenca — Avstriji na korist! — Cesarja spremljevali bodo v Stettin Moltke, vojni minister Bronsart, legacijski svetnik Bülow in ruski vojaški pooblaščenec grof Goloničev-Kutuzov. Vesti o sestanku z ruskim carjem še vedno niso potihnele.

„Soleil“ objavlja posledke, ktere je imelo **francosko** poskusno oboroženje: „1. Oprava, oboroženje, vojno orodje in zaloge so take, kakoršne morajo biti. 2. Vojaki so najmanj 24 ur prej pripravljene, da odpotujejo, toraj hitreje, kakor so domnevale dotične naredbe. 3. Konje treba je hitreje rekvirovati. O francoski vojni izražajo se celó nemški strokovnjaki pohvalno. Sedaj bodo vendar molčali oni Berolinski glasovi, ki so se opirali pri svojem čuvanji vedno in vedno na nepripravljeno in slabo francosko vojno.“ — Ko so bili razdeljeni dobitki pri gospodarstveni razstavi v Lafertemance-u, govoril je poljedelski minister tako-le: „Ministerstvo hoče združiti vse republikanske moči, zboljšati pouk in narodno delo. Da doseže ta namen, zasledovati mora politiko miru in sprave, nikakor pa ne sme postopati brez svoje volje in neodločno; kajti dokler bo to ministerstvo na krmilu, toliko časa tudi ne bodo imeli sovražniki republike nobenega vpliva.“

Poslanec Harcourt napadel bo zaradi irskih dogodkov **angleško** vlado v spodnji zbornici, ker bo predlagal, naj se jej izreče graja. — Buller odpovedal se je svojemu poslu kot stalni državni podtajnik za Irsko. — Parlament končal bo svoje delovanje zadnji čas v petek. V spodnji zbornici razlagal je dne 8. t. m. vojni minister Stanhope načrt prestrojitvi vojaške uprave. Od sedaj naprej ločena bodeta civilni in vojaški oddelek vojnega ministerstva, o skupnih zadevah pa se bodeta posvetovala oba oddelka skupaj pod predsedstvom vojnega ministra.

Dobro je še v spominu mesarjenje kristijanov v **Aleksandriji**. Tudi letos bile so kristijanske naselbine v velikih skrbeh med turškim praznikom Kurban-Bairam. Razširila se je vest, da nameravajo muhamedanci napasti kristijane ter jih klati, kakor se je prvi pot zgodilo. Tako poroča „Egyptian-Gazette“, pa tudi zasobna pisma iz Aleksandrije in Kajire potrjujejo, da je mej Turčini veliko gibauje, ki opravičuje najhujše slutnje. Vzrok temu pa je ta, ker so vojaške posadke v napominanih dveh mestih zelo nezdatne; v Aleksandriji je neki samo 1200 angleških vojakov. Pač nezadostno število v varstvo evropskih naselbin!

Izvirni dopisi.

Iz Cirknice, 8. sept. (Raznoterosti.) (Konec.) Jezero naše se je popolnoma posušilo. To Vam je bil direndež. Sto in sto rok manevriralo je noč in

dan. Dražesten tak prizor občudoval sem nekega dne na Križu. V teh požiralnikih namreč se voda izgubi najpopreje v podzemeljske prostore in toke. Mlado in staro, mlečno in bradato kobacalo je po skuljah in kotanjah in vlačilo kline, linjake in ščuke na dan. Strašen ribji vlak bil je na to v Rešetu. Predzadnji boj imeli smo v Kotlu. Zajetih je bilo, kakor Francozov leta 1870 v Mecu. Ta-le torek peljal sem se, se vé ne v čolnu, ampak na vozu na Otok. V podnožji te vasi na Levišči je pa vsa vođena armada morala popolnoma se vdati. Kaj tacega že dolgo ni bilo. S fino in okusno posušenimi ribami letos lahko postrežemo Vam in vsem Vašim naročnikom. Res, pravim, žal naj Vam je. Tudi bi si zdaj drage volje ogledali vso našo okolico peš, ako Vas je vode strah in groza. Z gospodom Putikom bi lahko šli v veliko in malo Karlovco. Gospod ta namreč sedaj naše požiralnike pregleduje in podzemeljske odtokove trebi, širi in snazi.

Pa še nekaj. Omenili ste že uni dan, da pride 8. sept. k nam naš državni poslanec. Vsaj tega bi se bili potrudili priti poslušat, ako Vam že raki, ribe, jezero in mi nismo tolikanj mar . . . Da Vam povem, prav lepo je bilo in dobro smo se imeli. Gospod župan, odbornika Pogačnik in Šerko šli so gosp. doktorju na kolodvor naproti. Zakasnil se je nekoliko vlak in mi smo jih zbrani že v čitalnični dvorani pričakovali. Pripelje se tudi čislani naš okrajni glavar. Odličnih in zavednih mož sem do 60 naštel. Tu je bil župan iz Loža s svojimi volilci, ondi Bloški župan s kontingentom — naši možje z gosp. dekanom, iz Menišije, Rakeka, tudi iz Logateca, ž njimi g. prof. Hladnik, iz Postojine gosp. dr. Pitamec itd.

Predsednikom soglasno izberemo župana gosp. Milavca. Ta pozdravi navzoče in prijazno povabi gosp. dr. Ferjančiča. V mirnem, izbranem in pre-mišljenem, dobre tri četrt ure trajajočem govoru pojasnuje nam on položaj minolega državnozbornskega zasedanja.

Glavne poteze bile so nekako take-le:

Častiti volilci! Težavno mi je poročati o državnem zboru tako pozno že in ker nas le nekaj tednov loči še od prihodnjega zasedanja. Sledili ste gotovo sami vsem razpravam in moja dva kolega dr. Poklukar in prof. Šuklje sta natanko poročala o tem svojim volilcem. Storim vendar to, ker smatram kot dolžnost državnega poslanca, da se na leto enkrat vsaj predstavi volilcem svojim in pojasni svoje delovanje.

V zadnjem zasedanju stopil sem prvokrat v državnozbornsko dvorano kot poslanec. Vstopil sem v Hohenwartov klub, v katerem so vsi slovenski poslanci. Redno vdeleževal sem se državnozbornskih sej kakor tudi posvetovanj v Hohenwartovem klubu in med našimi posebej. Voljen sem bil v odseka dva. Veliko opraviti mi je dal legitimacijski odsek, vzlasti dalmatinske volitve. In to je bil vzrok, da drugod nisem mogel zastaviti svojih moči.

Težaven položaj imeli smo vzlasti mi Slovenci. Razmere so se predrugečile. Do 1885. leta smo bili „jeziček na tehtnici“. Dandanes ne več. Radi napisov bankovčnih in več drugih važnih zadev pogajali smo se, pa zaman. Mnogo potrebnih postav se je ukrenilo. Povdarjali smo neobhodno potrebo naših železnic (Dolenjske in v Trst).

Z justičnim ministrom imeli smo srečo. Delo smo si razdelili in jaz sem prevzel referat v justičnih razmerah. Kako v živo gnjezdo sem dregnul, dokazuje neki predsednik, ki je popreje v „službenem zaupanju“ priporočal vsem nemški, na to pa ukazal slovenske odloke, in neki Tirolski poslanec, ki je vskliknil: „Take so vaše razmere!“ Gospodje! daleč proč od ravnopravnosti smo še mi na Kranjskem in kaj pa še le drugod! Hude boje smo imeli in nas še čakajo na naučenem polji. Minister ta znal si je pridobiti zaupanje desnice, jel pa vse drugače ravnati. Težnje naše spoznali so vsi naši pristaši na desnici. Ali ministerstvo nas je tolažilo, kakor bi nam hotelo reči: počasi se daleč pride — moderata durant itd itd.

Tu se je mudil gospod govornik obširno in dolgo. Kazal je na Kranjsko gimnazijo — žalostne slikal razmere v Trstu. Drugod morda je dosti razumništva, pri nas ne. Poglejmo le na okolu, povsod tujec v uradih, na gimnazijah, pri poštah, železnicah. Nam pa manjka duhovnov, učiteljev, profesorjev itd. Še te, ktere imamo — pogнали so jih na tuje. Vidite, povsod pomanjkanje naših pri nas. Kje toraj učeni proletarijat? Pri nas ne. Po kon-

čanem govoru in burnih „živio“-klicih se predsednik zahvali gospodu poslancu in nazdravi s trikratno „Slavo“ na svetliga cesarja. Mnogo napitnic se je še vršilo in pozno šele smo se prijateljsko razšli.

—r.

S Pivke, 10. sept. Zapustili so nas vojaki in seboj so vzeli tudi prijazno toplo vreme. Vaje se niso končale v torek, ampak še le v sredo. V ponedeljek so se bili ravno razšli posamezni oddelki na določena mesta, kar se vlije huda ploha, ktera je vse premočila do kože. Vrnili so se, in ko se je zvedrilo in zjasnilo, posušili so se popoldne na gorkem solnci. V torek je prodirala severna divizija od Postojine proti Št. Petru, a južna jo je zadrževala kot zadnja straža namišljenega velikega voja, ki se je umikal iz Št. Petra. V sredo so šle vaje od Orebka proti Hrenovicam, Landolu itd. in so se sklenile pred poludnem. Popoldne so mnogoteri polki odslavljali doslužene na odpust, svojo robo skupaj spravljali, in v četrtek zjutraj odšli na svoje odmenjene postaje. Kako urni in nagli so pri tem poslu, pokazali so posebno domobranci. V sredo ob 1/2 1. uri so prišli od poslednje vaje domú, najedli se, in ob 3. uri se jih je že polovica odpeljala po železnici. Zvečer je bilo podrtih in pospravljenih že vseh 132 šotorov, in ponoči se je odpeljala ostala polovica. Koder je pred kratkim vse mrgolelo kakor na mravljišči, je zdaj vse tiho in prazno, le kak eujnar stika po grmovji za popuščeniimi umazaniami eunjami, ktere nabirajo tukaj Rezijski „flikarji“, da jih spravljajo v denar. Nadvojvoda Rainer je hodil z domobranci po vajah v torek in v sredo. V torek je povabil poveljnike domobranske na veliki obed v Prestranku, v sredo popoldne pa se je peljal pred odhodom v Postojino pogledat jamo, ktere še ni bil videl v električni luči. — Nebo se je jelo včeraj oblačiti, in nadjali smo se zaželjenega dežja, da bi napolnil „šterne“ in kale, ki so po mnogoterih vaseh popolnoma prazni in suhi. A danes je zopet burja obrnila, posušila oblake in zrak ohladila, da moramo segati po toplejši obleki.

Iz Postojnskega okraja, 9. septembra. Vojaki so nas zapustili. V sredo zjutraj imeli so le še malo vajo. Vas Studenec v Hrenoviški župniji morali so še „notri vzeti“. Sovražnika v vasi in na okoli bilo je le malo, največ je le en sam vojak zastopal celo stotnijo, zato je bilo pa napadovalcev tolikanj več. V poldrugo uro dolgi vrsti bližali so se razni oddelki počasi proti vasi, in po dve uri trajajočem streljanju iz pušek in topov bilo je selo Studenec premagano. Škode vas zavoljo tega ni posebne imela, danes je še v ravno takem stanu, kakor na dan napada. Ko je bilo to dovršeno, dalo se je na celej vrsti znamenje „oddihljeja“. Čakalo je vojake še zadnje: defilovati pred nadvojvodo Rainerjem. Prostor zato se je odbral na mali visočini med vasema Hrašče in Studenec. Lepo je bilo videti razne vojake, nekako veselo stopajoče v dolgih kolonah, saj to je bila zadnja vaja in štiri godbe so navdušeno igrate. Gledalcev iz okolice, celo iz Postojine bilo je veliko.

Popoldne že izpustili so vojake, ki so do sedaj že tri leta bili v službi, drugi rezervisti odpeljali so se popoldne v svoj dopolnilni okraj. 17. polk v Ljubljano, 97 v Gorico.

Zadnji zapustili so nas v četrtek na malega Šmarna dan zjutraj. Kmetje so se pač popraševali med seboj; kaj vojaki praznika ne poznajo? Iz Ljubljane do sem potrebovali so le dva dni, pa so še vmes manevrirali. V dveh dneh so tako prešli 64 kilometrov. V Gorico imajo le 51 kilometrov, pa bodo hodili presto tri dni. Bi li ne mogli se na praznik po trudapolnih vajah en dan odpočiti, saj v dveh dneh se v Gorico lahkoma pride, in tako bi bili ta dan vsaj enkrat pri božji službi? Pa naši kmetje ne vedó, kako je razlagal hrvatski vojak dano povelje. Rekel je namreč „béfel je béfel“ in basta! Tudi kar se narejene škode na polji tiče, slišal sem več nejevoljnih besedi. Kako bode ubogi kmet stal pri svoji njiivi ali senožeti, ko ima več kosov na raznih krajih, in precej tisti dan naznanil: tu je toliko poteptanega? Saj še prejšnji večer niti vojaki za trdno ne vedó, kod se bodo drvili.

Naj pa nobeden tej opombi ne podtika pomanjkanja pravega patriotizma! Vojaške vaje vrše se navadno v bolj pustih neobdelanih krajih. Kmet malo pridela, a davek plačati le mora od svojega posestva. Če se tudi potegne za svoje polje, dá se mu le mala škodnina. Tako mora on davek dvakrat plačati. Prvič od svojega polja, drugič od odškodnine, ker ta se tako poravna zopet iz davkov,

ki pa tako večinoma padejo na kmeta. Pa da ne bo nas kdo krivo tolmačil, raje daljšo razpravo opustimo.

y.

Rudolfovo, 31. avgusta. (Učiteljska konferenca.) Da zvedó šolski prijatelji in čast. čitatelji „Slovenca“ o napredku in splošnjem sporočilu šol in učiteljstva v Rudolfovem šolskem okraji, naj blagovoli slavno vredništvo sledeč kratek posnetek o učiteljski skupščini v Rudolfovem vsprejeti:

Velečastiti in mnogozaslužni gospod c. k. okr. nadzornik J. Lapajne otvori sejo ob 9. uri, ter si izvoli svojega namestnika č. o. Florentina Hrovata. Zapisnikarjem bila sta po predlogu enoglasno izvoljena gg. Zavrl in Završnik. Predno g. nadzornik specijelno poroča o vspehu in stanju šolstva ter učiteljstva, spominja se dveh kolegov, koja sta se preselila na oni svet, in sicer gg. Hermana Venedi ga in Ferda Šarca, na kar skupščina vstane v znak sočutja.

Dalje poroča g. nadzornik, da je bilo v tem letu 6282 za šolo ugodnih otrok in 4469 šolo obiskajočih. Učiteljev bilo je 35, med temi 32 definitivnih.

V primeri z drugimi leti je šolstvo jako napredovalo v tem šolskem okraji.

Gospod nadzornik je tudi prinesel v pregled sledeče knjige s priporočilom, da bi si jih učitelji naročili za se, ali da jih krajni šolski svéti pokupijo za knjižnice, in sicer: Jamškove „Drobtinice“, „Pedagogički letnik“, „Logiko“, „Šolsko obiskovanje“ od Gabrška, „Kmetijsko berilo“ in zemljevid „Novomeški okraj“.

Kot referentje so bili: č. o. Florentin o šolskih knjigarnah. Sporočal je stvarno, o posameznostih prav temeljito in vzgledno ter se njegov referat brez debate s pohvalo sprejme.

Drugi govornik bil je g. nadučitelj Franke o sadjarstvu, kteri je vse prav razumljivo in posnemanja vredno prednašal o šolskem vrtu, sejanju, gnojenju, presajenju, obrezovanju itd., ter se njegovo poročilo brez ugovora sprejme; gospod učitelj Vinko Kmet opominja na novo znajdbo vzgojevanja mladih drevesec brez količev, kakor se to poučuje v Mariborski kmetijski šoli. Tretje poročilo bilo je o c. k. okraj. uč. knjižnici, kako naj bi učiteljstvo rado bralo ter po najložji poti si knjige dopošiljevalo. Na to je bila volitev pregledovalcev računov in knjižnice; izvoljena sta bila jednoglasno gg. Franc Koncilijski in Vinko Kmet.

V odbor c. k. okrajne učiteljske knjižnice bili so pa po listkih izvoljeni č. o. Florentin Hrovat (predsednik), Ivan Novak in nadučitelj Franke. V stalni odbor pa gg. nadučitelj Franc Koncilijski, o. Florentin Hrovat, Janez Novak in nadučitelj Franke.

Na jako laskav in resen nagovor c. k. okraj. nadzornika ves čas navzočemu c. k. vladnemu svétniku g. Ecklu za njegovo ljubezen do učiteljstva in sploh šolstva, zapeli so gg. učitelji prav iz dna srca cesarsko pesem, in tako je bil oficijelen dneveni red završen.

Kakor doslej so se tudi danes zbrali vsi tovariši s c. k. vladnim svétnikom ter gosp. c. k. okrajnim nadzornikom v krčmi na „Brunerjevem vrtu“, kjer je bilo mnogo raznih napitnic in veselih zdravic.

S Pohorja, 7. septembra. (Dodatki k opisu Dav. Trstenjakove slavnosti.) Narodno gibanje na severni strani Pohorja ni že več od večerajšnjega dne, kajti ognjišča v Vozenici (kjer je sedaj plamen ugasnil), v Rušah, Št. Lovrencu in Ribnici, storila so za narodno probujo že dosta za svoj kratki čas obstanka in tudi privadila ljudstvo na društvene veselice. Samo zapadna, Slovenjegraška stran bila je do dne 4. t. m. nekako zaspána, da ne rečem mrtva. O borbi za narodne pravice ni bilo tu slišati ničesa, kajti manjka še zmiraj čitalnice, ali vsaj podobnega bralnega društva. Kjer pa tega ni, in pri tem tudi ne tolikanj nasprotnikov, tam se tudi malo čita, malo izvé, kaj se drugod po svetu godi, in ljudstvo ostaja v nezavesti. Znajoč to dobro, bil sem v resnici radoveden, kakšno slavnost priredi to ljudstvo velečastitemu in požrtvovalnemu, povsodi spoštovanju uživajočemu č. g. Davorinu in hoteč biti osobno navzoč, odpravil sem se tega dne zarano preko Pohorja. — In ker več oči več vidi, naj bo tudi meni dovoljeno zabilježiti tu svoje omembe in opazke.

Na vsi poti do Slovenjegradea nisem imel skoro prilike opaziti kaj znamenitega. Grom možnarjev se je sicer razlegal z Grada, kjer je vabil zvon k sv. maši, in v Starem Trgu vihrala je za-

stava na visokem mlaji, pa srečevajoče ljudstvo slovensko še ni pojnilo, za kaj se tu ide, ter bilo le mnenja, da bo obhajal sedemdesetletni slavljenec danes svojo — zlato mašo! — Čilejše begali so sem ter tje Nemci in nemčurji, ki so, ugledajoč od daleč prihajajoče množice hoditi po mestu, imeli res kaj misliti; pa večina njih je tudi le mislila, kakó se s tem pohodom najbolje okoristi. — Gospóda ta, so mislili, ni prišla brez evenka, dan je vroč in pot dolga; glejmo toraj, da pusté obilno pri nas. Iz tega povoda so nas v vsaki, tudi v bistveno nasprotniški hiši vljudno sprejemali in pomenkovaje se o razlogih našega obiska, govorili kratko: „Der alte Pfarrer feiert heute eine Festfeier“ in basta! Tudi ti razlogov našega obiska niso pojnilo.

G. gostilničar Lobe, ki je moral po izpovedi svoje gospé pobrati za to pot skoro vse mize in stole po mestu, svojega vrta bajé ni okrasil sam, marveč je to učinil po njegovem dovoljenji za to slavnost velezaslužni Čeh, obrtnik in tovarnar, g. Farský, kterege delavci so imeli dva dni s pripravami opraviti. Glejte vzgled požrtvovalne vzajemnosti češko-slovenske! Čeh je zastopal tu ves svoj narod, ker je pripravil olepšavo slavnosti pisatelju slovenskemu. Krepki mož pohajal je ves večer med mnogoštevilnimi gosti, povpraševaje skromno znane gorjance: „Nù, kakó je Vam kaj všeč?“ In iznenadeni in preveseli gorjanci so mu hvaležno odgovarjali: „Jako močno, hvala Vam lepa!“ Ker je imel nemara to edino za plačilo, naj mu še tu javno zakličemo: Slava takemu rodoljubu!

Prav prilično je bilo, da se je obhajalo sveto opravilo „na Gradu“ pri sv. Pankraciji. Star, še dosedaj stoječi zid okoli cerkve z luknjami, skozi ktere so brambovci streljali, javlja še dandanašnji, da je bil tu nekdanj utrjen tabor, postavljen v obrambo proti sovražniku. Nemara da stoji že od časa turških bojev. Cerkev je sama na sebi priprosta, dasi tudi ne ravno mala, ter ima na desni strani takó zване „svete stopnjice“ in slovi na daleč kot sloveča božja pot. Zlasti o stebri v sredi cerkve, ki nosi obok, čul sem še kot deček pripovedovati, da ga je hudobec na ramenih prinesel in se čudil ženicom, kakó so se z molki dotikale nekega črnega napisa na njem. Vendar to pot ni bilo časa in prilike poizvedovati kaj natančnejšega o tem, toraj naj omenim samo, da smo bili „na Gradu“ navzoči pri sv. maši in pridigi. Tukaj se je marsikteri tolikanj živejše spominjal teških dni zgodovine naše domovine in zahvaljeval se Bogu, da so ti časi preminuli, in narod naš dvignil se kakor Feniks iz pepela. K temu pa so možje, kakor je naš slavljenec, mnogo pripomogli, zato šli smo še tolikanj hvaležnejši poklonit se slavnemu Davorinu.

(Konec prih.)

Domače novice.

(Veliko veselico) na korist družbi sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo 18. t. m. v Schreinerjevi pivarni Št. Peterska podružnica. Program je jako zanimiv, obseza deklamacije, petje, godbo itd. Ker je veselici namen narodnemu šolstvu pomoči, nadejati se je mnogobrojnega obiska.

(Imenovanje.) Naučni minister imenoval je gospico Viljemino Franko otroško vrtnarico na c. kr. učiteljskem izobraževališči Ljubljanskem.

(Včerajšnji češpljev somenj) je bil dobro obiskan. Prignali so nad 1400 konj, volov, krav in telet. Posebno dobra kupčija je bila z žrebeti. Italijanski kupci so pokupili precej lepih konj.

(Poboj.) Dne 7. t. m. srečalo je več fantov iz Cirkulan sovrstnika Franceta Kranjca iz Gruškovcev na travniku blizu sv. Barbare in so ga domú nagnali. Ves čas do doma tekli so za njim. Kranjec domú dospévši skoči v hišo, seže po puško, hiti venkaj in ustreli na svoje preganjalce. Zadel je in smrtno ranil Antona Kranjca iz Cirkulan. Nesrečni hudodelec se je na to sam objavil c. kr. okrajni sodnji Ptujski.

(S Krškega) 12. sept. se nam poroča: Včeraj ob 11. uri je poslanec g. prof. Šuklje sklical volilni shod, kterege se je vdeležilo primerno število volilcev. Predsedoval je g. V. Pfeifer kot župan Krški. Po končanem poročilu vpraša predsednik, ako želi kdo volilcev pojasnila ali staviti interpelacijo do gosp. poslanca. Na to se je od neke strani iz-

reklo obžalovanje, da je ravno eden izmed slovenskih poslancev moral nasvetovati ministru Gauču družega sekcijskega načelnika, koji je na kvar učeči se mladini povišal šolnino — in v zahvalo odpravil Kranjsko gimnazijo. — Konečno so volilci pritrdili dosedanjemu postopanju gosp. državnega poslanca s pristavkom, da naj še v prihodnje postopa v tem smislu. (Sploh pa imamo Slovenci malo upanja, da bi od sedanje vlade kaj dosegli. . . . Opazka poročevalca.)

(Nesreča.) Iz Knežaka se nam poroča: Kjer se ne spolnujejo postave, opomini, pride rada nesreča. Pri nas je bilo pred tremi leti in prej večkrat klicano, naj svinje zapirajo, da ne bodo lazile prosto okoli in se ne zgodi kaka nesreča. Ali ljudje so na to pozabili, in svinje so imele vso prostost. To prostost je pa v petek popoldne jeden ščetinec na Baču v to porabil, da je šel v hišo in tam eno leto staro dete začel pri glavi žreti in do smrti ranil. — Naj bi vendar dotična oblastva strogo na to gledala, da ne bodo te živali prosto okoli po vaséh hodile in celó po pokopališčih izkopavale kosti.

(Državni poslanec g. dr. L. Gregorec) poročal bo v nedeljo 18. t. m. ob 3. uri popoldne o svojem delovanji v državnem zboru volilcem Ptujkega okraja v Ptuji v „Narodnemu domu“. Volilci blagovolé naj se shoda obilno vdeležiti.

Odbor pol. društva „Pozor“.

(Četrta batalijon) domačega pešpolka štev. 87, čegar štab in eden batalijon sta v Gradci, sprejeli so Celjani z mestno godbo na kolodvoru, ko se je v četrtek od vojaških vaj iz Gradca tjakaj pripeljal. Ptujski batalijon ravno tega polka peljal se je do Pragarskega, od koder je šel peš do Ptuja.

(Čuvajte se sleparja), ki že več časa po Štajarskem farovže obira in se povsod imenuje bližnjega sorodnika tega ali onega župnika. Oblečen je dostojno in vselej pride s prošnjo, da je denar izgubil in je vsled tega v silni zadregi. Ta in ta župnik — v vsakem kraji kak drugi — mu je bližnji sorodnik. Mnogo duhovnikov je že na ta način ociganil za manjše, pa tudi za večje svote.

(„Slavia“) imenuje se novoustanovljeno literarnoznanstveno društvo, ki se je v Gradci ustanovilo. C. kr. namestništvo je društvena pravila že potrdila.

(Hrvatski sabor) je imel v soboto sejo. Adresni odbor je predložil adresno izvestje. Ko se je prečitala adresa, vršila se je volitev kraljevskega sodišča. Nato so se vrstile interpelacije. Poslanec dr. Ambruš vpraša vlado, hoče li preskrbeti v gledišči posebne naprave proti ognju; dalje interpeluje o protizakonitih madjarskih nakaznicah pri poštnih uradih. Poslanec dr. Brlić je stavil dve interpelaciji gledé gozdov v Vojaški Krajini in jedno gledé užitninskega davka. Poslanec dr. Vrbanec interpeloval je vlado o protipostavnem postopanju proti Paviću in Matakoviću v Vinkovskem volilnem okraji. — Danes je na dnevnem redu adresna debata.

(V Rim) pojde spomladi meseca marca ali pa že koncem februarja poseben zabaven vlak, ki ga priredi Schröcklnovalni zavod na Dunaji povodom papeževga jubileja po jako znižanih cenah.

(Za Sarajevsko stolno cerkev) daroval je Graški baron Lilienthal 1000 goldinarjev povodom rojstnega dne presvitlega cesarja.

Telegrami.

Praga, 12. septembra. V Chyzni na Slovaškem umrl je 74 letni župnik Samo Tomašek, pesnik narodne „Hej Slovani.“ Petdesetletni obstanek te pesmi praznovali so Čehi pred tremi leti, pri koji priložnosti so poklonili župniku nabrano častno darilo v znesku 2340 gl. —

Sofija, 13. septembra. Patrijotična liga sklicala je zborovanje, da protestuje proti Karavelovovi „Tirnovski Konstituciji“. Razburjenost velikanska; sklenili so podpirati kneza do skrajnosti. Množice nabralo se je do dva tisoč, potem pa je odšla pred kneževo palačo, kjer je živahno zahtevala videti v istem trenutku odsotnega kneza. Od tod šla je pred Karavelovo hišo in tiskarno Karavelovove „Tirn. Konst.“, razbila je okna in napravila veliko škodo, akoravno je posredovala žendarmerija ter streljala. Trdijo, da je na obeh straneh več ranjenih. Ljudstvo zbralo se je v novič pred palačo, kamor se je vrnil

med tem časom knez, ki je po prečitanji zborovalnih sklepov zavpil raz balkon: „Živila Bulgarija!“ Množica razšla se je nato prepeljuje narodno himno.

Stettin, 12. septembra. Tudi danes še nikdo ne vé, ali bo prišel car. Za prihod njegov je vse pripravljeno, dvorniki pa trdijo, da ne bo sestanka, čudno je da se je včeraj mnogo brzojavilo mej Berlinom in Kopanjem.

Stettin, 12. septembra. Nemški cesar in cesarica došla sta semkaj ob štirih popoldne.

London, 12. septembra. V zadnji noči sprijela se je neka straža s ponočnimi vitezi. Eden častnik je mrtev, osem ponočnih vitezov so zasačili.

Bilbao, 12. septembra. Pri sprejemu v kraljevski palači poklonile so se kraljici deputacije iz 122 vasi.

Umrli so:

10. septembra. Jožefa Šelko. ključarjeva hči, 2 leti, Rimski cesta št. 19, škarlatica.

Tuji.

10. septembra.

Pri *Maltcu*: Lutowsky, Schulhof, Bertagnolli, Puszkäseller, trgovci, z Dunaja. — M. Neuwirth, trgovec, iz Brna. — Münz, trgovec, iz Ogerskega. — Schönwetter, bilježnik, iz Kočevja. — Dr. Pfeiffer, finančni svetnik, iz Trsta. — Schupitz in Kermauner, zasebnika, iz Trsta. — ipe, Dannetti, zasebnika, iz Loškega.

Pri *Stonu*: Kollmann, trgovec, iz Nemčije. — Schiller in Frank, trgovca, z Dunaja. — L. Skribe, učiteljica, iz Ljubna. — Pavla Michelak, zasebnica, iz Gradca. — vitez Wretschko, duhovnik, iz Celja. — J. Krušič, profesor, iz Celja. — M. Stern, trgovec, iz Zagreba. — L. Gollub, poštni oskrbnik, iz Rumunije. — Mally, tovarnar, s soprogo, iz Tržiča. — A. Scherle, zasebnik, iz Gorice. — Janežič in Glaser, zasebnika, iz rulja. — A. Tomsich, zasebnik, iz Reke. — M. Schneeweiss, soproga zemljemerca, iz Pazina.

Pri *Južnem kolodvoru*: A. Vecyk, zasebnik, iz Budimpešte. — O. Ponkrat, enoletni prostoslovec, iz Tridenta. — F. Eder, okrajni glavar, iz Koroškega. — Petronio, Padovani, Seitner, zasebniki, iz Tridenta. — R. Jurinae, zasebnik, iz Istre.

Pri *Virantu*: R. Fasan, nadlogar, iz Kamnika. — A. Hugo, uradnik, iz Kamnika. — V. Ambrusch, posestnik, z družino, iz Kočevja. — J. Košak, zasebnik, od Podgabra.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
12.	7. u. zjut.	734.64	+11.6	sl. svzh.	megla	0.00
	2. u. pop.	731.08	+22.4	sl. svzh.	jasno	
	9. u. zveč.	731.08	+15.0	brezv.	"	

Zjutraj megla, potem jasno. Srednja temperatura 16.3° C., za 1.9° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

13. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 25 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 65 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 80 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 20 "
Akcije avstr.-ogerske banke	884 " "
Kreditne akcije	282 " 80 "
London	125 " 90 "
Srebro	" "
Francoski napoleond.	9 " 94 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 91 "
Nemške marke	61 " 45 "

Javna zahvala.

Dolžnost in čast mi je, da se iz dna srca zahvalim veleč. odboru, posebuo gosp. inženirju M. Živicu, kot načelniku, gosp. Vekoslavu Kalistru, kot blagajniku, da so mojemu nepozabljivemu soprogu, pokojnemu Ivanu Dolinarju postavili prekrasen spomenik v Trstu in v njegovo rojstno hišo v Škofiji Loki vzdali dragoceno spominsko ploščo, ki se je odkrila 28. avgusta t. l. Zahvalim se tudi vsem p. n. rodoljubom, ki so blagovoljno darovali v ta namen. Bog povrni!

Trst, 9. septembra 1887.

Katarina Dolinar,
soproga.

Za službo cerkovnika

priporoča se častiti duhovščini spreten mož, ki je enake službe že dlje časa opravljal. — Bolj natančno se izvè pri vredništvu „Slovenčevem“. (1)